

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 09-11-2020 r.

Adam Bodnar

IV.510.9.2020.MK

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze!

W początkowym okresie epidemii COVID-19 zwracałem się do Pana Ministra w licznych kwestiach, związanych z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości w dobie ograniczeń pandemicznych. Szczególnie wrażliwą, moim zdaniem, była i jest sfera **stosunków rodzinnych**, regulowanych przez orzeczenia sądów powszechnych, a zwłaszcza kwestii alimentów oraz kontaktów.

Niestety, na moje wystąpienia do Pana Ministra z 1 i 28 kwietnia 2020 r. nie uzyskałem do tej pory odpowiedzi.

Obecnie, w związku z zasadniczym wzrostem liczby zakażeń, znacznie poważniejszych w skali i skutkach, wskazane przeze mnie kwestie alimentów i kontaktów są jeszcze bardziej istotne. Jak wynika z doniesień medialnych, kolejne sądy podejmują decyzje o zdjęciu w najbliższym okresie spraw z wokand. Stan taki może się rozszerzyć i przedłużyć; jak przyznała w mediach Wiceminister Sprawiedliwości, dr Anna Dalkowska, na razie nie jest rozważane odgórne „zamknięcie” sądów, ale ocena ta może się zmienić, w związku z dużą dynamiką sytuacji epidemicznej. Obowiązujące podczas pierwszej fali epidemii przepisy dot. katalogu spraw pilnych, rozpoznawanych przez sądy powszechne w stanie epidemii, utraciły tymczasem moc prawną i nie zostały zastąpione innymi rozwiązaniami.

W związku z tym aktualny jest mój wniosek z wskazanych na wstępie wystąpień, że w ewentualnie przygotowywanych na czas „zamknięcia” sądów przepisach katalogu spraw pilnych powinien zawierać sprawy dotyczące realizacji oraz wysokości **obowiązku alimentacyjnego**, jak również sprawy wykonywania orzeczonych sądownie bądź ugodą **kontaktów między dzieckiem a członkiem rodziny** (najczęściej rodzicem).

W kwestii kontaktów wymaga również uregulowania na czas trwania stanu epidemii sprawa **kontaktów transgranicznych** – a konkretnie wyłączenia z obowiązku odbywania kwarantanny, w razie wydania rozporządzenia Rady Ministrów, na podstawie art. 46a i 46b ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1845), rodziców i dzieci, wykonujących ustalone orzeczeniem sądu lub ugodą sądową kontakty transgraniczne. Kwestię tę poruszałem w wystąpieniu, kierowanym do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 28 maja 2020 r. (numer IV.7021.157.2020.MK).

Ponadto nadal aktualnym pozostaje postulat szybkiego wprowadzenia do polskiego systemu prawnego instytucji **tablic alimentacyjnych**. Rozwiązanie takie – właśnie w sytuacji epidemii czy innej klęski żywiołowej – pozwoliłoby na szybką reakcję właściwego ministra i zmianę wysokości podstawowych alimentów w skali kraju drogą zmiany rozporządzenia (bądź załącznika do rozporządzenia).

Kolejnym pismem, z 18 maja 2020 r., (numer IV.510.12.2020.MK) – na które również nie uzyskałem odpowiedzi Pana Ministra – wskazywałem, że zasadne wydaje się także objęcie katalogiem spraw pilnych spraw o **przysposobienie**, w których postępowanie jest już w fazie końcowej i do jego zakończenia wystarczy przeprowadzenie jednej czy dwóch rozpraw. Cytując Przewodniczącą Zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Leczenia Niepłodności i Wspierania Adopcji „Nasz Bocian”, Panią Martę Górną: „dla dzieci znajdujących się w procesie adopcyjnym czas ma kluczowe znaczenie, a jego upływ negatywnie wpływa na możliwości kształtowania prawidłowych, pełnych ciepła więzi z rodzicami adopcyjnymi”, zaś wstrzymanie wszelkich działań na czas trwania stanu epidemii „uderza bezpośrednio w starannie budowane więzi pomiędzy dziećmi oczekującymi na adopcję a rodzinami preadopcyjnymi. Zaburza to poczucie bezpieczeństwa dzieci, które wielokrotnie po raz kolejny czują się porzucone przez dorosłych, którzy je zawodzą i nie wywiązują się z danych obietnic”.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 627), ponownie uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie zasadności podjęcia kroków legislacyjnych w opisanych powyżej sprawach oraz o poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku. Aby nie powielać argumentacji, przesyłam wymienione wcześniejsze wystąpienia.

zał. 4

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/